

Olsztyn, dnia 22 listopada 2016 r.

PS-IV.431.3.21.2016.MK

Pani Wiesława Derlaga
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Świątajnie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie zamiejscowe stanowiska pracy w delegaturze w Elku, przeprowadził w dniach od 20 do 23 września 2016 r. kontrolę kompleksową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątajnie. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) – zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia nr FK-VI.0030.825.2016 z dnia 9 września 2016 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Przedmiotem kontroli była ocena zakresu i sposobu realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, za okres od 1 stycznia 2015 roku do 23 września 2016 roku.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym bez zastrzeżeń przez Panią w dniu 24 października 2016 roku.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów oraz informacje sporządzone przez Panią.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątajnie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności nadzorczych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątajnie wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki. Analiza ww. dokumentów wykazała, że regulamin organizacyjny wymaga aktualizacji w zakresie zadań pomocy społecznej, określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że kierownik oraz pracownicy socjalni realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej, spełniają wymogi

kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej. Ponadto kwalifikacje zawodowe opiekunów świadczących usługi opiekuńcze w ramach realizacji zadania własnego gminy, są zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1786), zaś opiekunów świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.). Wymogi kwalifikacyjne, określone w ww. rozporządzeniu w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, spełnia również rehabilitant, świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątynie jest zgodny z normą określoną w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy. Pracownicy socjalni otrzymywali dodatek przysługujący im na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy.

Stwierdzono, że Gmina Świątynia w okresie objętym kontrolą realizowała zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 ustawy pkt: 1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20. Natomiast nie realizowała zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, wynikających z art. 17 ust. 1 ustawy, pkt: 6, 7, 8, 9, ze względu na brak potrzeb mieszkańców, w tym zakresie.

Zadanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy, Gmina Świątynia realizowała częściowo, tzn. organizowała i świadczyła usługi opiekuńcze, ale nie organizowała i nie świadczyła specjalistycznych usług opiekuńczych. W okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie pomocy w formie usług specjalistycznych.

Gmina Świątynia nie realizowała zadania, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy tj.: nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach chronionych.

Ustalono, że Gmina Świątynia realizowała zadania własne gminy, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy, nie realizowała zadań własnych gminy, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 i 3a ustawy.

Spośród zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej, wymienionych w ustawie, Gmina Świątynia realizowała zadania, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3 i 5, tj.: organizowała i świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadziła i rozwijała infrastrukturę środowiskowych domów samopomocy.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawach przyznania świadczeń z zakresu pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 i 18 ustawy oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc i tych, którym pomocy odmówiono.

Z ustaleń kontrolnych wynika, że terminy i tryb załatwiania spraw, wynikające z kodeksu postępowania administracyjnego zostały zachowane, decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wynikające z kodeksu postępowania administracyjnego. Odbiór decyzji w każdym przypadku został potwierdzony przez adresata. Wywiady środowiskowe przeprowadzono z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712) oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. poz. 1406 ze zm.). Zawarte w wywiadach środowiskowych plany pomocy opracowane przez pracowników socjalnych były zgodne z potrzebami zgłoszonymi przez wnioskodawców. Dokumentacja spraw przyznających świadczenia z pomocy

społecznej zawierała udokumentowaną sytuację dochodową osoby lub rodziny, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Stwierdzono, że pomocy udzielano bądź odmawiano zasadnie, zgromadzony materiał dowody był wyczerpujący. Nie budziła zastrzeżeń realizowana przez Ośrodek praca socjalna.

W zakresie dokumentacji osób, objętych wsparciem GOPS w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, celowych i specjalnych celowych, a także środowisk, które otrzymały pomoc w ramach wieloletniego rządowego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w formie gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole, zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności oraz w formie posiłku dla osób dorosłych, środowisk, którym przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych, środowisk korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 3 przypadkach nie przeprowadzono wywiadu na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy, nie badano sytuacji dochodowej osób zobowiązanych do alimentacji w zakresie możliwości świadczenia pomocy na rzecz osób otrzymujących zasiłki stałe. Stwierdzona nieprawidłowość miała charakter formalny i nie spowodowała skutków.
- w 1 przypadku organ dokonał zmiany decyzji dot. kwoty odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wbrew wymogowi art. 106 ust. 3b ustawy. Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą ustaleniem i ponoszeniem przez usługobiorcę wyższej kwoty odpłatności za świadczone usługi. Nie można usunąć skutku nieprawidłowości, ponieważ organ zakończył realizację świadczenia z powodu zgonu usługobiorcy.
- w 3 przypadkach aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzono po upływie 6 miesięcy, wbrew wymogom art. 107 ust. 4 ustawy (sprawy dot. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Stwierdzona nieprawidłowość miała charakter formalny i nie spowodowała skutków.

Natomiast wśród spraw dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej oraz ustalania i zmiany odpłatności za pobyt w domach, a także kierowania do środowiskowego domu samopomocy, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 2 przypadkach świadczenie niepieniężne w formie skierowania do śds przyznano wstecz. Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą świadczeniem pomocy niepieniężnej bez decyzji administracyjnej.
- w 1 przypadku skierowano osobę do nieodpowiedniego dla niej typu domu pomocy społecznej, wbrew art. 54 ust. 2 ustawy. Nie stwierdzono skutków z uwagi na brak odwołania Strony od wydanej decyzji administracyjnej.

W dokumentacji spraw zakończonych wydaniem decyzji odmawiającej przyznania pomocy nie stwierdzono nieprawidłowości.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Dokonać zmiany regulaminu organizacyjnego w zakresie zadań pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2016 r., poz. 930 ze zm.).
2. Podjąć działania mające na celu prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, zgodnie z wymogami art. 17 ust.1 pkt 12 ww. ustawy.
3. Przestrzegać zasady przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do alimentacji, zgodnie z wymogiem art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w celu ustalenia możliwości świadczenia przez nich pomocy na rzecz świadczeniobiorców.
4. Kierować osoby wymagające całodobowej opieki do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu, odpowiadającego potrzebom osoby kierowanej, zgodnie z art. 54 ust.2 ustawy o pomocy społecznej.
5. Przestrzegać zasady, by przyznanie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej nie obejmowało okresu poprzedzającego dzień wydania decyzji administracyjnej.
6. Przestrzegać zasady wynikającej z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, dotyczącej zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny mającej wpływ na odpłatność za świadczenie niepieniężne.
7. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy, aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli zostały omówione z Panią oraz z pracownikami socjalnymi prowadzącymi poszczególne sprawy. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przysługuje Pani prawo w terminie 7 dni od daty otrzymania założeń pokontrolnych, zgłoszonych do nich zastrzeżeń. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, bądź nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, informację o sposobie realizacji założeń, jest Pani zobowiązana przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jankowska-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej